

Remissvar avseende betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34), dnr Ku 2024/00602

2023 års parlamentariska public service-kommitté har presenterat sitt förslag om hur public service-uppdraget ska regleras under tillståndsperioden 2025–2033. Svenska Samernas Riksförbund (SSR) har givits möjlighet att inkomma med remissyttrande gällande förslaget. Nedan redogörs för SSR:s inställning till betänkandet.

Övergripande synpunkter

Inledningsvis är SSR positiv till att innehållsuppdraget även under 2025–2033 ska vara brett formulerat med mångfasetterat programutbud som håller hög kvalitet och innehåll. SSR anser, precis som kommittén fastslår, att public service har ett viktigt uppdrag i att främja kunskap, opartiskt informera, granska och kritiskt bevaka samhällsfrågor. Public service behöver göra varierat innehåll som är angeläget för hela befolkningen och därmed bibehålla ett högt förtroende hos allmänheten. SSR välkomnar också kommitténs slutsatser om att oberoende medier är nödvändigt i ett samhällsklimat där desinformation och påverkanskampanjer sprids och demokratiska värderingar utmanas.

Vidare har kommittén kommit fram till att public service-företagen har en viktig roll för samhällets krisberedskap och för tillhandahållandet av saklig nyhetsrapportering vid kriser samt oförutsedda händelser. Sveriges säkerhetspolitiska läge är förändrat och public service-företagen har ett säkerhets- och beredskapsarbete som växer och behöver uppfyllas.

De slutsatser som kommittén kommer fram till lägger ambitionsnivån på public service-företagen väldigt högt. Public service-medierna behöver ha ett ökat fokus på deras beredskapsarbete, deras arbete rörande utvecklingen av det svenska språket blir allt viktigare, så även arbetet med att säkerställa produktioner på det svenska språket om svenska förhållanden. Däremot anser SSR att den medelstilldelning som kommittén föreslår inte är i linje med ambitionsnivån som också presenteras. Det förslag som läggs fram bygger på en anslagsuppräkningsmodell som sedan över tid trappas ned, från 3 % det första året till 1 % år 2033. Den uppräkningsmodellen skulle innebära en oförändrad ekonomisk situation för public service-företagen jämfört med dagens tvåprocentiga uppräkningsmodell per år. Public service-företagen befinner sig redan nu i ett besparingsprogram. Kommitténs förslag tar således inte sikte på de ökade kostnaderna som uppdragen kommer att innebära. SSR hade velat se ökade anslag till public service-företagen för att de ska kunna fortsätta och även utveckla arbetet den kommande tillståndsperioden.

Särskilt om public service-företagens uppdrag gällande de samiska språken

SSR välkomnar kommitténs förslag om att public service-företagens förstapubliceringar på vart och ett av de nationella minoritetsspråken ska öka under tillståndsperioden jämfört med 2025 års nivåer. SSR är också positiv till kraven på fortsatt dialog och samarbete mellan public service-företagen och representanter för de nationella minoriteterna som kommittén lägger fram i utredningen.

Däremot anser SSR att även det samlade utbudet på samiska också bör öka. I kommitténs förslag ställs endast krav på att det samlade utbudet ska uppgå till samma nivå som uppnås år 2025, vilket SSR inte anser vara nog. Sápmi sträcker sig över Sverige, Finland, Norge och Ryssland. Det finns, produceras och tas fram filmer, serier och program, speciellt barnprogram, på de olika samiska språken inom dessa länder. Möjligheten för samer att se samiska program som är gjorda i ett annat nordiskt land är dessvärre begränsad på grund av regleringen i de olika länderna. Därför bör public service-företagen ges större möjligheter att hitta kreativa lösningar, exempelvis genom att köpa in rättigheter för samiska program från andra nordiska länder. SSR anser således att hela det samlade utbudet på samiska måste öka, inte endast förstasändningar.

Program och produktioner på samiska är så mycket mer för den samiska befolkningen än bara underhållning. Det är ett sätt att lära sig språket, känna samhörighet med sin kultur, lära sig mer om sin kultur, ta del av aspekter i sin kultur som har försvunnit m.m. Dessa program är läromedel för såväl vuxna som barn. SSR vet att det inom det samiska samhället finns ett stort behov för fler program på samiska. Det finns i dagläget ett stort glapp mellan mängden program som public service-företagen producerar och det behovet. Det behövs fler alternativ för fler målgrupper och det behövs på fler samiska språk.

Slutligen vill SSR poängtera att den bristande medeltillfördelningen även får en stor påverkan på det samiska utbudet hos de olika public service-företagen. Om inte företagen får medel för att uppnå målen i förslagen kan vi förvänta oss uteblivna eller undermåliga resultat. Public service-företagen har ett oerhört viktigt uppdrag i att fylla de behov som finns gällande utbud på de samiska språken, något vi inte kan förvänta oss av andra mediebolag.

Sámiid Riikkasearvi

Jenny Wik Karlsson
Verksamhetschef/förbundsjurist

Hanna Nutti
Jurist